

Ara nõua!

„Ara nõua Jumala täest, mis sina ise inimestele ei anna. Ara nõua ühtgi annet, ilma et sa ka ise annaks, ühtgi andeksandmist, ilma et sa ka ise andeks annaks, ara nõua ei rõõmu ega päitese paistet, kui sa neid ise wälja ei jaga. Tahad sina, et sul omas hädas ankur oleks, siis ole ise teistele ankrus!“

See nõuu.

Näitab maailm sul külm olewat,
Süüta temas tulule põlema, et ennast soojendada. —
Waad maailma sa tõrbets,
Ehita majasid sinna elsinud wendadele. —
Kui maailm on pisarate org,
Maerata, funni wiserlaarid tema üle endid wälja laotawad!

Kolm nõõpnõela.

Kord andis mõisniku soost ema pojale, kes reisi peale läks, kolm nõõpnõela kaasa, wõldeks: Esimesega pista oma kujur sinni, et sa palju raha ei raiska; teisega oma suu, et sa rutuliste ei lobise; kolmandaga oma rinnaestne, et sa oma südant hoiaks, sest tõil kolm ei tohi liig lahti olla.

Läbi Siberi.

Kui sõda Bene ja Jaapani wahel algas, siis oli kül eht Siberi raudtee see, mis kõige enam tähelepanemist oma peale tõmbas, sest seda mööda pidiwad sõjawäed lahinguwähjale saadetama. Suurepäraline töö on see raudtee ja imestama peab seda uuemat tööd; inimlik tööjõud ja kannatus on andid siin imewäärilisel wiisil ilmutanud.

Üksigi talistus ei olnud siin nii suur, et sellest mitte jagu ei saadud, üksigi soo ei olnud nii sügaw, et selles jalg mitte kindlat alust ei oleks leidnud, üksigi jõgi mitte nii lai ja woolaw, et sellest mitte silda ei saanud üle lüüa. Wenemaale oli seda teed tarwis ja ta on siin oma tahtmise täide saatnud, ja sellega ka üles näidanud, et ta wiimse aastakümme jooksul suurel wiisil on edasi jõunud.

Tee Wladiwostokist, sealt kaugele Jaapani mere äärest, kuni Euroopa-Wenemaa piirini on umbes 10 tuhat wersta pikk. Selle tee ehitamine on peaaegu tuhat miljoni rubla maksnud. See ei ole mitte lullis, kui selle

peale mõelda, kui palju ainult materjali kokkewedamise peale on ära kulunud. Sellewastu on siin tööpalk küll palju wäiksem. Kõitide eeltöödega kulub ehitamise peale 20 aastat ära. Kui pühad ja pühapäewad maha arwata, siis teeb see umbes 6000 tööpäewa wälja. Seega on siis igapäew ligi tats wersta ehitatud. Sellega wõib juba rahul olla, kui selle peale mõtled, et tödlised tõit harjumata ja harimata talupojad oliwad. Siber on nüüd maailmale awatud. Euroopa filmis oli senni Siber tühi maa, kus wangid elasiwad, ja mis oma elanikkudele waevalt igapäewast leiba suutis pakkuda. Nüüd saab Siberist juba enam näha ja teada. Nagu omal ajal Ameerika Patsifik-raudtee Ameerika lahti tegi ja Euroopa põllumeestega suurt wõistlemist sünnitas, nagu Kongo-raudtee, Prantuse Sahara-raudtee ja raudtee Kairo linnast Kapmaale lord Abwrika maailmale awawad, nõnda wõtab Siberi raudtee poole Aasiat lahti, mille hiigla warandustest maailm sennini midagi ei aimanud.

Kui Siberi ja Wenemaa kaarti waatad, siis näed, et see raudtee Moskwaist Tuula ja Samara laudu Siberi piirile Tscheljabinski wiib. Peale selle läheb tee Omski, Taiga-Tomski ja Krasnojarski laudu funni Irkutskini edasi ja jõuab wiimaks Baikali järwe äärde. Krasnojarski juures läheb ta üle Jenissei jõe määratu juurt raudsilda mööda. Baikali järwe juures on edasijõitmisel natuke wabet. Tee, mis ümber järwe otsa wiib, on walmis. Ka tarwitatakse aurumasinaid, mis nii reisirajad kui ka kauparisti üle järwe idapoolse kaldale Misowajaalse wiiwad, kust nad Wladiwostokisse edasi lähewad. 20-mas aastajas saame sedasama näha, mis 19-mas aastajas nähti, kui Patsifiki raudtee Ameerikas oli walmis saanud. Igal pool, kuhu raudtee ulatab, tõusewad linnad nagu maa seest üles ja kasvawad hiiglasammul. Igal poolt tõttab asunikka, ja sohawolitlus heidab maapinna oma alla. Siis tõuseb põlluharimine ja karjataswatamine ja liha ja wõid on suurel määdul saada.

Juba nüüd on Siberis suured linnad: Irkutsk, Omsk, Tomsk ja Jeniseist. Nende ümbrustonnas on läbitäimine tas saani wõit troita abil. Neil linnadel on suur tulewit ees. Enne Siberi raudteed oli seal 12 miljoni inimesi. Nuidugi elanikkude arw sel aastajas märksa kasvamas. Senni puudus Siberis weel haridus ja tõsine kulturaelu. Tee, mida mööda kultura Siberiste peaseb, on raudtee.